

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 16.—Estranger 28.

LA PRIMERA.

—Tinch una verdadera satisfacció en recordarvos, ja que ningú hi pensa, que demà es lo sant de la Madroneta...

—Demà? Tens rahò... L' altre dia ella mateixa va participarm' ho, y... res, no hi havia pensat mès...

—Ni jo!

—Ni jo!

—Jo no ho sabia, perque en materia de sants y santas no hi estich gayre fort.

—Lo mateix dich.

Lo lector tindrà la amabilitat de ferse càrrec de que aquesta conversa la sostinen sis joves de bon aspecte, vestits ab certa elegància, tot prenent café en una taula rodona del *Pelayo*.

Faig aquesta aclaració, avants de tirar endavant, á fi de que 'ns entenguém mès fàcilment.

—Seguim?

—Ja que tots estéu enterats,—va continuar dibent lo primer,—me sembla qu' es qüestió de que estudiém la manera d' obsequiarla una mica com cal.

—L' Alfredo, que la tracta mès y coneix los seus gustos, podrà dir qu' es lo que fa mès per ella;—va anyadir un d' ells, un jovenet blanch y ros que semblava una nina de luda.

—En lo meu concepte,—respongué l' interpelat,—no hi ha res mès propi que convidarla á sopar.

—Menja forsa?—va preguntar un que semblava 'l president.

—Forsa y de tot: jo us juro que no quedará res. Lo que no s' ho pot menjar, s' ho fica á la butxaca.

—Hasta 'l caldo?—va anyadir un moreno que duya patillas.

—Deixéuvs de tonterias. ¿S' aproba l' idea de convidarla á sopar? Los que hi estiguin conformes, que tiri lo barret enlayre.

Sis barrets varen volar subitament al rededor de l' aranya, y mentres los concurrents giraven lo cap admirats, lo president de la taula rodona va exclamar ab gravetat cómica:

—Queda aprobado.

Resolt lo punt capital, la qüestió va portarse á un altre terreno.

—Qui la anirà á convidar?

—Jo,—va respondre l' Alfredo.

—Millor seria que hi anéssim tots. Serias capás de anar allí á donarte importància, fent veure qu' ets tú qui la convidas...

—Oh! Per mí no hi ha cap inconvenient. Jo 'm prestava á anarhi, perque aixis es mès fàcil que accepti.

—Tè rahò l' Alfredo, tè rahò! Que hi vaji l' Alfredo!

—¡Qué hi vaji l' Alfredo!

—L' Alfredo.

Després d' una discussió una mica borrascosa, va arribar-se a les conclusions:

1.º Que l' Alfredo en nom de tots la convidaria.

2.º Qu' ell se cuidaria d' organizar tots los detalls del sopar.

3.º Que á las vuit del dia següent se trobarian ells y ella en lo restaurant de...

Me reservo 'l nom del restaurant, perque no hi ha cap necessitat de comprometre un establiment que gosa de bona reputació.

Ha passat una nit y un dia; son dos quarts de nou del vespre en qüestió: fa un temps magnific.

Ningú ha faltat al lloc de la cita. Alrededor d' una taula arreglada ab cert *chic*, los sis amichs de la Madroneta s' esmeran colmantla d' obsequis y tirantli flors retòricas d' un color una mica pujat.

—Tè, Madroneta; tasta això, y quan t' ho empassis pensa en mi.

—Madroneta, no menjis rabets, que son massa petits.

—Madroneta, mira que t' acostó una cuixa de pollastre.

—Béu vi sech, que t' donarà gana.

—Béune d' aquest que tè mès virtut... que tú.

Ella riu com una boja, contestant á tots á la vegada, menjant tot lo que li acosten, buydant totas las copas que li omplan, tirant las fullas d' un rabe á la cara d' aquest, disparant un pinyol d' oliva als ulls d' aquell, jugant per sota la taula ab los péus d' aquest altra.

Lo ví comensa á fè l' seu efecte: las orellas s' han anat escalfant; los ulls de tots sis llençan raigs de foc mirant á n' ella, com lo gat mira al canari que véu penjat al sostre dintre d' una gabia.

No mès hi ha qu' ella no està penjada, ni molt me nos, y que es molt facil arribarhi.

L' Alfredo—que á la qüentia es un dels seus intims y que se li ha posat al costat,—intenta insinuar-se parlantli á l' orella.

—Ey!—exclama 'l que sembla una nina, reparant lo joch de l' Alfredo,—això no val: aquí no hi ha preferencias ni distincions...

—Oh!—murmura l' altre,—jo li deya si volia que l' accompanyés... á casa sèva. ¡No hi devém haver pas d' anar tots sis...!

—¿Y per qué no?—vociferan los altres, creyentse postergats.

—Y en tot cas,—anyadeix la nina de luda,—á qui toca escullir es á n' ella.

—¡Qué t' pensas que t' escullirà á tú, mico lisich?— exclama l' Alfredo, perdent una mica 'ls estreps.

—Potser mès aviat que á tú, desdentegat.—

—Jo desdentegat?

—Si, home, sí: ja ho sabém que dus las dents possitan.

L' Alfredo agafa una ampolla, pera tirarla á la cara de la nina de luda; los demès lo subjectan, mentre esbufegant, se contenta ab xisclar:

—Te 'n has de 'n recordar... Ja 'ns veurém las caras!

La simpàtica Madroneta, que ha presenciat impàvida l' incident, creu arribada l' hora de posarhi fi.

—Ja veuréu; una cosa es sopar... y lo demès es altra cosa,—diu ab tota l' amabilitat de que es capás.— Si tots poguésseu venir, santo y bueno; pero com això no pot ser, me sembla qu' es precis que us arregléu amistosament porque 'n vingui un, no mès un.

Hi ha un moment de calma: tots pensan la manera de resoldre aquella inesperada y gravissima dificultat.

—Fem una cosa,—exclama un que sol tenir ideas inspirades,—arreglém una rifa: escriurém sis números, un en cada paper, ne farém bolas, y 'l que tregui la primera, se 'n endurá la Madroneta.

La solució es acceptada per unanimitat. Escriuen los números, fan las sis bolas y las remenan dintre d' un sombrero.

—Prepárat, polla—diu lo moreno de las patillas,—ara t' aném á risar.

Cadascú pren una bola, la desarrugan precipitadament, y la nina de luda llença un crit de triomfo.

—La primera!—exclama, alsant victoriósament lo paperet enmatxuat.

La reunió se desfá com per encant. Tothom se cala 'l sombrero y pren lo bastó, mentre lo de la primera dona 'l bras á la Madroneta, dibentli ab afectada salameria:

—Aném, àngel mèu?

Ella, en efecte, comensa á caminar; los demès fan lo mateix, y al posar los péus al carrer, l' Alfredo s' acosta á la nina de luda, murmurant ab una vèu que casi tota es vi:

—Lo dit dit: nos veurém las caras.

Quatre ó cinch días després d' aquesta tempesta solemnitat, lo moreno de las patillas se passeja pels pòrtichs de la Plassa Real, soberanament aburrit.

De repent veu passar á l' Alfredo.

—Alfredo, pst, Alfredo! ¿Hont vas tant determinat? L' altre 's detura.

—Hola! Ets tú: no t' havia vist.

—Digas, digas: ¿cómo ha quedat lo lance ab lo de la primera?

—Ah!—respon l' Alfredo llençant una rialla estrepitosa;—de la manera mès xusca del mòn. Figúrat tè que avuy me presento á casa sèva pera demanarli una satisfacció. Sa mare 'm fa entrar; m' acompanya al quarto del xicot y me 'l veig estirat en una butaca,

sense poguer bellugar las camas... una verdadera llàstima.

—Qué dius!

—Si noy, si! Està completament... atrapat. Y jo, es clà, m' hi dat per satisfet.

—Quina ganga 'l no treure la primera!

—Ja 't dich jo qu' ell l' ha bèn tretat

A. MARCH.

LOS INFORMES

«No han tingut may necessitat d' anar á pendre informes d' algú! Si per casualitat hi han anat, ja sabrán una mica lo qu' es bò y *lo pà que s' hi dona*, com se diu vulgarment. Jo que desgraciadament soch solter á pesar de mos 61 anys, y molt delicat y escrupulos en totas las mèvas coses, figurinse si sabré lo que son informes: si n' haure buscat y si n' haure dat! Precisament soch solter encare per qüestió d' uns informes *previs*; tingan bén present que hi dit *previs*, i qué tal serian los definitius!

Lo fet es que á casa va compareix una noya que no era del tot lletjota; semblava molt modesta, estava sempre ab los ulls á terra y apenas gosava á mirarme quan enrahonava ab mi

—Venia, va dirme, porque hi sapigut que vosté desitjava plantà pis y pendre minyona; y com á m' ha agratat sempre servir á un senyor sol, venia per sapiguer si jo li convenia.

Com es natural, lo primer que vaig fer, sigué observarla de cap a pèus y francament l' exàmen no va ser del tot desfavorable á la noya. En apariencia era neta y endressada, anava molt senzilla y sent son trajo mitj de pajesa, no veienthi 'l mocador del cap cenyit detrás de las orellas, ni 'l mocador gran apretat á las camas, fins al extrém de no deixarla caminar, ni portar anells de la Mare de Déu del Pilar, ni aquell pentinat d' entressuelo, primer pis y golfas, ni talons d' aquells que semblan entenas, ni róssechs, ni res d' aquests detalls tan sospitosos, la veritat, vaig creure que la Providència venia en mon aussili y 'm decidi desseguida per aquella noya.

—Cóm se diu vosté? vaig preguntarli.

—Marieta, per servirlo.

—Que ja ha servit?

—Si senyor, y are encare estich servint; pero si vol que li diga me 'n vaig ayu de la casa porque la seyya sempre crida y no 'm deixa sortir ni tant sols un' hora cada quinze dias. La veritat á mi no 'm fa por la seyya, porque sempre 'l treballar m' ha agratat; pero aixó de no poder surtir may, ni tant solzament per anar a veure 'ls pares, no fá per mí.

—Es á dir que vosté té pares?

—Si senyor.

—¿Y n' ha tingut sempre?

—Si senyor; pero antes vivian á fora y are fa dos anys que son á Barcelona. Lo meu pare estava *empleyat* al carril de guarda-agullas, y are ab las economias que fá 'l Sr. Planàs, porque 'ls negocis diu que li van tant malament, l' ha trasladat á Barcelona ab menos sou y l' hi ha dat mès seyya. Ja veu, si jo no puch anar á veure 'l meu pare per ajudarlo una mica, també es ben trist.

—Tot aixó està molt bè, pero suposo que vosté no voldrà anar á casa 'l pare cada dia.

—Ah, no senyor, no; ja estich contenta ab anarhi cada quinze dias un cop.

—¿Y qu' es lo que sab fer vosté?

—Jo sé fer de tot; sè cusir, sè planxar, sè fer dissapte, sè fer la pilota, un plat de mandonguillas, bou a la doba, varios platinos, *bitecs*, algun plat de postres y vaja, tot lo necessari per una casa. Mirí, á la casa qu' estava, la seyyoreta es d' aquellas que sempre van cargadas de requisits y jo sempre 'ls hi he fets. ¡Ay! no 's ne sab poch de greu que me 'n vaji. Ja pot bén anar á pendre informes si vol. Mirí viuhen en una escaleta estreta que hi ha un sabate á la porta, al costat d' un forner que té la seyyora grossa y un fadri que casi bè no té nas y sempre diu cosas á las noyas; per aixó també puch dir que surto de la casa. Viuhen al segon pis; la seyyora 's diu Amparo y la seyyoreta Soledat.

—A quin carrer es aixó?

—Als Tallers.

—Y quin número?

—Si vol que li digui no ho sè, porque com no sè de lletra, no m' hi he fixat may; pero es facil trovarlo; miris; davant per davant, hi ha un betas y fils que l' amo porta ulleras y casquet vermell de vellut de cotó, ab una borla que li baixa fins á mitja esquena.

—Bueno, donchs, torni demà, que si 'ls informes son bons y 'ns enteném de prou, ja 'ns arreglarém desseguida.

*

Per mès que busco no veig lo sabater; pero m' informo y per últim trobo la casa. ¡Quin desordre per tot arréu! Havia tocat la una y la seyyoreta encara era al llit; passo pel menjador y encara la taula estava mitj parada.

—Bah! vaig pensar, com no tenen minyona, se compren; aquesta dona que m' ha obert la porta déu ser d' aquelles que van per las casas á fer las feynas.

La sala ó salò allà ahont espero, també está desordenada y mitj penso si tenirho d' aquella manera serà moda, porque 'ls mobles son bons.

Surten al últim seyyora y seyyoreta ab un trajo elegantissim de *neglige* matinal. ¡Quin parell de mossas mès cayas! Comprèn que l' una es mès jove que l' altra; pero no veig que puguen ser mare y filla. Mes al fi, anem per informes y no dech ficarme ab mès detalls. Los informes no poden ser mès bons, pero 'm va sorprendre que 'm diguessen qu' elles eran las que havien despedit á la criada, porque quan eran fora, s' entretenia massa ab las visitas. De tots modos era molta veritat que sabia cusir, planxar, fer la pilota y qu' era molt fiada.

De veras me preocupava aquella frasse y com podia molt bén ser que las seyyoras busquesssen un pretext per malicia, vaig resoldre informarme d' elles. Per això ningú mès aproposit que 'l sabater de la porteria.

Baixo y l' tal porter encare no hi era. Pregunto per ell al forner xato que m' havia indicat la Marieta, que per casualitat s' estava á la porta, y senyalant ab lo dit me diu:

—Veu allí á la cantonada de la Rambla un home en mánegas de camisa, sense res al cap, fumant ab pipa y que té un *gos* gros al costat? Donchs aquell es l' atacador per qui vosté pregunta.

Dono las gracies y cap al dit punt me dirigeixo; havia caminat com unas doscentas passas quan m' avisan que 'l forner me cridava; reculo y quan soch de nou davant d' ell, me diu ab molta serietat:

—Dispensi, pero no sé si lo que té al costat es *gos* ó *gossa*; no voldria que despresa pogués dir que un xato l' havia enganyat.

No sé quiuntant me va detenir, pero tenia d' informarme y no volia perdre temps. Varias son las preguntes que vaig fer al sabater; primer respecte á la criada y despresa referintme á las seyyoras, y á totas contestava sempre ab lo mateix: «jo no m' embolicó.»

Tinch una mica de mon y vaig compendre que no s' embolicava porque no tenia diners per comprarse un abrich, y desseguida vaig posarli una pessa de dugas pessetas á la mà.

Efectivament; allò va ser posar oli á un llum. Va ferme un discurs que no vaig entendre y al cap de vall va anyadir:—Perque mirí; la mare es viuda, la filla es soltera; hi pujan molts seyyors especialment dos militars; no fa gayre varen sortir del pis dos batteigs; jo no sé res, porque, ja ho sab, jo no m' embolicó.

Y seya bè l' home de no embolicarse, estavam á 16 graus.

Lo resultat sigué que la Marieta va passar á ser la mèva criada, y sabia ferme molt bè la pilota y l' escudella, l' flicandò y altres coses; sempre 'm parlava ab molt carinyo y no sé perque se 'm figurava qu' era una noya en extrém complacente. Los vehins varen avisarme d' algunas coses algo sospitosas que succebian á casa quan jo era fora; pero jo estava bén servit y no volia ferne cas; també 'm semblava que gastava molt, pero tampoc volia ferne cas. Ademés de tot aixó, vaig notar que sabent tant de cusir, las camisas del calaix varen ferse vellas desseguida y jo 'n tenia un floret de novas que dava gust de veure.

A pesar de que sabia fer tant bè la pilota, no podia aguantar ja mes y un dia que anava á mudarme las mitjas, trobo qu' en lo calaix no tinch mès que mitjons.

—Marieta crido cremat del tot. Cóm es que no tinch mès que mitjons y jo no n' hi gastat may?

—Sab quantas n' hi ha? me digué ab un tó de pesetera que va assombrarme, que jo no he nascut per servir á un amo que no va á missa y que al vespre se 'n va al llit sense passá 'l rosari ab lo servei. Búsquis minyona que jo ja tinch casa.

Efectivament, l' endemà va venir á pendre informes d' ella... un capellà. Per supuesto que també entre altres coses li vaig dir qu' era fiada.

Aixis son los informes y així vá 'l mon.

P. A. U.

Si algú 'm pregunta:—Qué tal los teatros?

No podré menos que respondre 'ls:—Molt bè, per are y vostés tots bons?

Perque de nyonya com en la semanana que acaba de transcorre, no 'n vulgan mès. Ni un estreno. Es á dir, si: al *Espanyol* han posat aprofitant trastos vells y fentne alguns de nous, una màgica titolada: *El conde de Cabra ó el genio de la riqueza*. Lo públic s' ho ha pres bè; pero es de advertir una cosa: que aquell públic no es exigent. Casi m' atreveixo á dir que 'l teatro que s' ha lluhit mès es 'l *Odeon*. En *Piquet* vá

anunciar *La filla de Satanás* adornada con cuatro bailes por 110 bailarinas!!! (axis mateix: ab tres admiratius.)

... Lo *Retiro* tot just vá obrir diumenje y vá tancar fins al dijous següent. Ja 's coneix que s' acosta Nadal. En aquell teatre estolvian *los gall*.

... A *Novedats* y al *Ribas* res de nou. Al primer de aquests dos teatros s' anuncia l' estreno de *Las Carolinas* per diumenje.

... Lo *Liceo* s' obrirà definitivament lo dia 29 del actual y 'l *Principal* á principis de la setmana pròxima. Sembla que avants de comensar les funcions, en *Calvo* donarà una vellada, en la qual en *Vidiella* hi tocará 'l piano.

¡Ganga pels abonats!

N. N. N.

LA CANSÓ DEL DROGUER.

A MON AMICH F. BARTRINA.

Que bella es y divertida
del tranquil droguer la vida,
que 'n té pochs de mals-de-caps
sense pena ni fatiga,
tot jugant dins la botiga
defensa ell sis ó set naps.

Molt prospera
y fa carrera
¡quina vida! ¡L' droguer ray!...
(això exclaman
y proclaman
los que no ho han estat may.)

No observa may cap miseria,
sempre endavant ab sa deria,
qui com ell viure pogués!
Ell sí que per res s' empatxa
—¿tè gana?—un xich de formatje,
—¿que té set?—vi de Jerés.

Molt s' engreixa
y sempre s' queixa,
jab aquest ofici ray!...
(això exclaman
y proclaman
los que no ho han estat may.)

Tot fent barrila y en guassa:
sense pena 'ls días passa;
ve 'l diumenje y tant content
dina sens cap amohino,
y despresa tot lexuguino
cap a passeig falta gent.

Tranquil viu
y de tot riu
¡quina vida, ell si que ray!...
(això exclaman
y proclaman
los que no ho han estat may.)

Quinas horas mès saladas
passa entre-mitj de las criadas;
y si fa dos mots de lletra
a 'n alguna pe 'l xicot
li deixa fè un petonet,
y despresa... bè vaja... etc.

Tè las nenas
á dotzenas
ja ho dich sempre 'l droguer ray!...
(això exclaman
y proclaman
los que no ho han estat may.)

Tot quan diuhen es mentida;
molt arrastrada es la vida
del droguer, puig mentre un hom
passejant se diverteix
ell, pobres, dins s' aburreix
sent sempre esclau de tothom.

Prou suspira
prou delira
no podent sorti al carrer...
en virtut
qu' es desgraciat
l' infelis que n' es droguer.

No sentint cap alegria,
no para en tot lo sant dia,
sempre té coses per fè
puig quan ha acabat la feyna
apa noy, agafa l' evna
y brillo á torrar café.

La mestressa
diu «depressa»
ab un crit de carreter:
y no gesa
ni reposa
l' infelis que n' es droguer.

Maltractat per las criadas
mès barrams y esbojarradas
tots los papers té de fè
y 'l pitjor es que á tot dia
sempre ha de mostrá alegria
encar que no es trobi bè.

Lo grapejan
y marejan
mes saben lo qu' ha de fer?
posá encara
bona cara
l' infelis que n' es droguer.

Son presiri es la botiga
y tant la feyna 'l castiga
que quan surt sol d' un vestit
brut d' estarse entre las sacas
carregat de grossas tacas
estripat y descusit.

Y s' altera
y desespera
al senti ab dol y ab esglay
lo que exclaman
y proclaman
los que no ho han estat may.

JOSEPH BELLUGA.

ESQUELLOTS.

Lo cólera se 'n va... lo cólera es fora.
Pero se 'n va espurnejant, ó per parlar de una ma-
nera més gràfica, se 'n va tirant capellans.
Un, dos, tres cassos, y res més.
Pero ja li tenim lo peu al coll, y no hi ha remey per
ell.
L' estació adelanta, 'l fret se deixa sentir, y ell s'
ajenolla, plega las mans y exclama:
—Una capa, un abrich per la mor de Dèu... una
mica de foch, qu' estich balp y no puch fer feyna.
¡Arri mala bestial! ¡Al Tonkin!

Ha sigut nombrat catedràtic de la facultat de far-
macia D. Enrich Calahorra.
Vels hi aquí un catedràtic incapás de donar cara-
bassas.
Donarà pebrots.
Dels de Calahorra.

L' altre dia va passar per Reus un subjecte de uns
24 anys vestint una vesta negra, cenyit lo cos ab una
corda d' esparr, calant sandalias y portant al coll una
creu de uns deus pams pintada de negra.

L' autoritat va detenirlo per averiguar qui era.
Y resultà ser un frare que havia fet una prometessa.
La prometessa de anar pèl mòn fet un carnestoltes.
Los frares son així: son capassos de prometre 't
tot, menos treballar.

Un periòdich local demana que s' obrin treballs per
donar feyna als que no 'n tenen.
Està molt bè; pero l' Ajuntament no 's dona per
entès.
L' altre dia 'm deya un regidor molt gras:
—Treballs?... Y per què? Precisament los qu' es-
tan sense feyna son los qui 'n tenen més.

Alsa filarmònichs, aquest any si, que si 's queixan
serà per vici.
Ja hi ha la seguretat de que aquest any la Patti can-
tarà al Liceo.
La Patti La mès prima de totes las primas-donas; l'
única celebritat que trepitja las taulas.
—Avant d' ella—diuhen los que l' han sentida—
totas las demès donas que cantan son camama.
—Ha sentit à la Donadio? va dirme un intelligent.
Donchs fassas compte que la Donadio es una carica-
tura de la Patti.

Si 'ls artistas se medeixen per lo que guanyan, cal-
culin qué será la Patti, sabent que demana y li donan
tres mil duros cada nit que canta.
De modo que més que una cantant sembla una mina.
La sèva vèu no es argentina... es aurífera.
Tres mil duros en plata no es ella capás de durlos à
sobre. Los hi pagan ab or.

Los francesos ab la costum que tenen d' accentuar
las últimas silabas li diuhent la Pati.
Nosaltres li dirém la Disfrutá.
Per lo tant, que vinga.
Li obrirém lo porta-monedas y que prenga 'l que
vulga.

S' han fet grans treballs per establir una llengua
universal, y al últim sembla que s' han sortit ab la
sèva.

¡Eys! En fer una llengua nova.
Are, perque siga universal, no falta més que un
petit detail.

Se necessita únicament que tothom l' estudibi; que
tothom s' aprengua la gramàtica y 'l diccionari de me-
moria.

Casi bè res.

L' humanitat ray qu' es tant estudiosa!
Cambiar una llengua... Cá, es qüestió de quatre
dias.

O sinó, prenguin exemple de lo que succeix ab lo
sistema métrich.

Desde l' any 50 està manat que regeixi en tots los
tractes y relacions de la vida: desde molt avants s'
ensanya en totes las escoles: pot dirse donchs que una

generació l' ha estudiad y l' ha aprés... y á pesar de
tot qu' succeix?

Qu' encare 's medeix à canas, se mesura à quarte-
ras, se pesa à lliuras y 's ven vi à porrons.

L' humanitat es rutinaria.

La nova llengua universal, de la qual ja 'n parlaré
de aquí déu sigles, no m' agrada sinó per una cosa...
perque tira à terra la llegenda bíblica de la torre de
Babel.

Y per un' altra cosa també, pèl seu titol.
Ne diuhen Volapuk.

O invertint los termes: Puch-volá.

Frasse completament catalana.

Ab lo qual queda corroborat que 'l català es una
llengua que serveix per apendre totes las del mon.

Fins aquellas que s' inventan.

Un dels periòdichs que ha rebut ab més carinyo la
noticia de la formació del Volapuk, y de la constituci-
ó en aquesta capital de una societat dedicada à es-
tudiarlo y cultivarlo es *La Renaixensa*.

Se comprén: primer lo Volapuk que 'l castelluso.

Un anunci del Brusi:

«Se necesita un colono para una casa-torre en
Vallcarca, à condición de respectar el dia festivo y no
blasfemar.»

¡Ay, alabat siga Dèu!

Escriuen de Tortosa al Brusi qu' en aquella ciutat
s' han celebrat grans festas ab motiu d' haverse acabat
l' epidemia coleràica.

Entre las festas va haverhi una missa de campanya
y cosa rara! casi miracle! Antes de la missa feya un
vent tremendo; durant la missa va calmar, y després
de la missa va tornar à bufar de un modo terrible.

Ja ho saben donchs los tortosins, y si no tenen bona
cullita d' oli serà perque no volen. Quan fassa vent y
las olivas cayan dels arbres, posan un altar al peu de
cada olivera, y una missa darrera l' altra lo vent
calmarà.

Aquest dia va haberhi un gran incendi en un maga-
zín d' estoras y alfombras del carrer dels Archs.

Las estoras, gran remey contra 'l fret, destruïdes
pel foch que cura del mateix mal.

¡Qui es ton enemic! Lo del teu ofici.

Y sort encare dels bombers que van ser amatents y
del ayuga que va estar à punt.

Una boca de Dos rius, no més que una, y tres del
Besós! Tres! van apagar lo foch en poca estona.

De l' ajuntament, que à més de corporació municipal
es també empresa d' ayguas, ni una boca, ni un
rajoli.

L' ajuntament deixa la llei perque 'ls tontos la cum-
pleixin; ell per la sèva part... s' ho mira.

Es à dir, no, ja fa també alguna cosa. Quan una
empresa tracta de canalizar un carrer tot son dificul-
tats, contrarietats y obstacles.

L' onzé: destorbarás.

Los fills de Palay y C. seguint lo moviment patri-
òtic del país, han tret unes novas galletas batejadas
ab lo nom de *Carolinás*, cada una de las cuales porta
una inscripció patriòtica.

Son bonas y 's venen barato als espanyols.

Are 'ls alemanys no se las menjaran ni à pés d' or.

Escóltin, que per més que ho sembla no es una no-
vela romàntica.

Era un criat qu' estava enamorat secretament de sa
mestressa, guapa, hermosa com un àngel.

Un dia, sufrint més que mai, los horribles tormentos
dels celos y mentres ella dormia, ó no dormia, en bras-
sos del seu espòs, l' infelís criat cala foch à la casa.

Y després escriu una carta al tribunal declarantse
autor del incendi y espliquant los móvils que l' havian
induït à cometre aquell acte de locura... l' amor, los
celos, la desesperació...

Aquest fet ha ocorregut à Salamanca.

Ella era una tocinayre: la casa incendiada estava
plena de bolifarras y xorisos.

Adios romanticisme... adieu poesia.

QUÈNTOS.

—Senyoret, diu una pobra, caritat per una viuda,
mare de sis criatures y sense feyna.

Lo senyoret passa de llarch.

Ella insisteix.

—Senyoret, deixis tocá 'l cor.

Lo senyoret s' atura.

—Bueno, tócam lo cor; pero avants digas gja t' has
rentat las mans?

Un tacanyo esmorsa en lo restaurant, demana 'l
compte que pujava dinou rals, tira un duro à la taula,
li tornan un ral y se l' embutxaca.

Lo mosso se 'l queda mirant y li diu:

—Escolti gy 'l mosso?

Lo tacanyo ab més modos:

—¿Lo mosso? ¿Que per ventura me l' hi menjat?

TRENCA-CAPS.**XARADA-CONVERSA.**

Com pocas té la Roseta
un pamet tant resalau,
y jo dos que quan se casi
un bon prima li darán.
Així si, es molt *tersa-tersa*
qui 'n tingües una *total*
y parla tant bè, que sembla...
Ja ho he dit, ja! à buscáu.

LLUMANERA DE SALA.

II.
S' estava prop del *primera*,
en *Total*, junt ab la *Quima*,
quan un pillet, per darrera,
los quartos li va *dos-prima*.

J. S. y P.

ANAGRAMA.

Vaig fer un *tot* à la sala
ab una *total* barrina,
y ahí atrapo à la Pasquala
agafant la mantellina.

PEPET D' ESPUGAS.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula tal, que trayentli cada vegada
una lletra comensant per la primera dongui 'l següent
resultat: 1.ª Bestias de ploma. 2.ª Lo que hi ha à las
cartas. 3.ª Utensili de soldat. 4.ª Una bestia de pèl.
5.ª Una consonant.

UN DE LA VALL D' ARAN.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7.—Carrer de Barcelona.
1 2 4 6 5 7.— id. id.
7 6 5 2 7.—Poble de Catalunya.
7 2 5 4.— id. id.
1 2 4.—Carrer de Barcelona.
4 6.—Lletra ab lletras.
2.—L'etra.

ANTONINO.

TRENCA-CLOSCAS.**CORRALS D' EN BOLO.**

Combinar las lletras de manera que formin lo nom
de un sabatassas.

RREGO.

ROMBO.

.

Primera ratlla vertical y horisontal consonant.—Se-
gona: en los barcos.—Tercera: al mar se 'n troban.—
Quarta: carrer de Barcelona.—Quinta: amaniment.—
Sexta: utensili de pescador.—Séptima: vocal.

TARONJA DE CONVENT.

GEROGLIFICH.

LLÈT
RILA
bc
DAR
I

J. BRÚ.

SOLUCIONS**A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.**

1. XARADA-EPÍGRAMA.—*Ser-vi.*
2. XARADA 2.—*Do-mi-no.*
3. ANAGRAMA.—*Tipo-Pito-Opti-Topi.*
4. MUDANSA.—*Sach-Sech-Soch-Such.*
5. CONVERSA.—*Carme.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Murcia.*
7. ROMBO.—
P
C A P
C A L O R
P A L A M O S
P O M A S
R O S
S

8. GEROGLIFICH.—*La grossa té dotzenas.*

Barcelona: Imp. de Lluís Tasse, Arch del Teatre, 21 y 22.

SI VOLIS ESTAR BEN SERVIT...

Ser que^{as} tots se pensavan,
quan a lo milló aquest butxara,
se proclama rey y que^{sa}.
(Quina partida mes... butxara!)